

Etika v psychologii

Vybrané etické
teorie

Základní otázky

- ◉ co je dobro/štěstí...?
- ◉ jak dospět k pravidlům správného jednání?
- ◉ jak skutečně správně jednat?

Dobro

- ◉ intuitivní pojetí
- ◉ emotivní pojetí (hedonistické)
- ◉ teleologické pojetí (na základě cílů jednání)

Odkud se berou pravidla?

- teorie přirozeného zákona (přirozený mravní zákon, daný bohem; člověk nemá svobodu navrhnout principy)
- teorie přirozeného práva (důraz na rozum, svobodu, sebeurčení; společenská smlouva; jak by věci měly být, aby respektovaly svůj účel)
- teorie pozitivního zákona (stanovený vnější, lidskou autoritou)

Jak správně jednat?

- deontologický vs. teleologický přístup
- deontologický přístup
  - pravidla jsou vždy závazná
  - jednání správné či nesprávné bez ohledu na následek
  - etika smýšlení/světců
- teleologický přístup
  - podstatný následek jednání
  - etika odpovědnosti/politiků

Jak správně jednat?

- deontologický přístup
- Kantova etika povinnosti
- hypotetický a kategorický imperativ

- **kategorický imperativ:**

m

zákonodárstvím.

- *Jednej tak, abys používal lidství jak ve své osobě, tak i v osobě každého druhého vždy zároveň jako účel a nikdy pouze jako prostředek.*

Jak správně jednat?

- teleologický přístup
- utilitarismus (J. Bentham, J.S. Mill)
  - princip následků
  - princip užitku
  - princip hedonismu
  - princip sociální
- utilitarismus pravidla
- princip dvojího účinku

Etika ctností

- vychází z charakterových vlastností
- získaná zběhlost v morálním jednání
- kardinální ctnosti v antickém Řecku
  - moudrost
  - spravedlnost
  - statečnost
  - uměřenost
- McIntyre – etické jednání ve vztahu k životnímu cíli; ctnosti hodnoty samy o sobě